

SENIORENRAAD ZANDHOVEN

MEMORANDUM
Gemeenteraadsverkiezing
2024

INLEIDING

Tegen 2030 zal Zandhoven ongeveer 4.800 60-plussers tellen. Dat betekent dat tegen het einde van de aankomende lokale legislatuur ruim 33% van de bevolking ouder dan 60 jaar zal zijn. En ook de oudste groep stijgt snel: tussen vandaag en 2030 verhoogt het aantal 80-plussers met meer dan 20%.

Uit een enquête die de Seniorenraad Zandhoven hield tijdens de week van de senioren in november 2023, blijkt dat een merendeel van de senioren het wonen en leven in Zandhoven aangenaam vindt.

Maar alles kan beter en in de toekomst moeten we daarop verder bouwen.

Daarom blijft ook in de toekomst een Seniorenraad van groot belang. Een goed ouderenbeleid komt maar tot stand in dialoog met de ouderen zelf. De senioren moeten structureel de mogelijkheid hebben om met de verantwoordelijke politici in gesprek te gaan over de beleidskwesties die van strategisch belang zijn voor de ouderen in onze samenleving.

Een ouderenbehoefte onderzoek kan hier een belangrijke bron van informatie zijn voor het beleid.

De basis van deze structurele dialoog is een lokale ouderenraad die de mogelijkheden krijgt om uit te groeien tot een volwaardig inspraak orgaan.

Een uitbreiding van de seniorenraad met een afvaardiging van alle verenigingen die met ouderen werken in Zandhoven kan de inbreng en kennis van de seniorenraad verruimen.

Het is ook noodzakelijk dat ouderen een politiek mandaat kunnen opnemen. Met de nadruk op 'kunnen'. De politieke partijen moeten hen een verkiesbare plaats geven bij de verkiezingen, wat niet hetzelfde is als ouderen op een lijst zetten om stemmen te ronselen. We hebben een mondige, nieuwe generatie, ouderen.

Een leeftijdsvriendelijke gemeente erkent de diversiteit en de uiteenlopende competenties van ouderen. Iedereen krijgt er de kans om actief ouder te worden. Ouderen kunnen er blijven deelnemen en zich verder ontplooien. Drempels moet worden weggewerkt en waar nodig moet er voldoende ondersteuning zijn. De ouderen vervullen waardevolle rollen als vrijwilliger bij de verenigingen, bij de kinderopvang en op ontelbare andere werkgebieden.

Als lokaal bestuur heb je hefboomen in handen om uitdagingen aan te pakken op het niveau van de gemeente. Door besluiten vooraf aan een ouderentoets te onderwerpen, worden de effecten van beslissingen op onze ouderen duidelijk onderkend.

Vooraf wanneer Zandhoven meer en meer een rol krijgt toebedeeld als centrumgemeente, mogen de deelgemeenten niet verweesd achterblijven of stiefmoederlijk behandeld worden.

In dit memorandum in de aanloop naar de lokale verkiezingen in 2024 wil de Seniorenraad Zandhoven je enkele belangrijke ambities en actiepunten voor een nog beter en succesvol lokaal ouderenbeleid meegeven.

Dialogo: voelen ouderen zich voldoende gehoord?

De installatie van een seniorenraad met een vertegenwoordiging van de ouderenverenigingen uit de deelgemeenten is reeds een goed initiatief om voeling te houden met de ouderen.

Wij willen de aandacht vestigen op het belang van het bevorderen van een open dialoog met senioren in onze gemeente. Senioren spelen een belangrijke rol in onze samenleving en verdienen speciale aandacht en betrokkenheid in het beleidsvormingsproces.

Zorg dat de senioren hun zorgen, suggesties en ideeën kunnen delen met het beleid. Dit creëert een directe verbinding tussen het beleid en de seniorenraad en geeft een inzicht in de behoeften en interesses van senioren.

Zorg ervoor dat de informatie- en communicatiekanalen toegankelijk zijn voor senioren. Dit verzekert dat alle senioren de mogelijkheid hebben om gehoord te worden.

Vervoer: kunnen senioren zich gemakkelijk verplaatsen binnen de gemeente?

Investeer in de aanleg en verbetering van veilige wegen, fietspaden en voetpaden. Installeer goed zichtbare wegmarkering en borden om chauffeurs attent te maken op gevaarlijke punten.

Maak zones waar voetgangers en fietsers voorrang hebben en waar de snelheid van het gemotoriseerd verkeer wordt beperkt. Stimuleer de aanleg van veilige oversteekplaatsen.

Bied de mogelijkheid aan oudere en ervaren chauffeurs om via specifieke trainingen en heropfriscursussen de wijzigingen in het verkeer op te volgen. Voer regelmatig bewustmakingscampagnes uit over de verkeersveiligheid, gericht op zowel bestuurders als voetgangers en fietsers. Werk samen met de scholen om de bewustwording te vergroten.

Maak verplaatsing tussen de deelgemeenten mogelijk zodat deze niet uitgesloten blijven van het openbaar vervoer.

Betrek de senioren bij het aanduiden van risicovolle verkeerslocaties en het ontwikkelen van oplossingen. Stimuleer de burgers om gevaren te melden.

Hierdoor kan de gemeente effectief bijdragen aan het verminderen van verkeersongevallen en het bevorderen van een veilige mobiliteit voor haar burgers.

Veiligheid: voelen senioren zich veilig in hun omgeving?

Om het vertrouwen tussen de burgers en de politie te versterken kunnen informatiesessies en buurt bijeenkomsten georganiseerd worden waarbij de politie actief deelneemt aan evenementen. Door het aantal politie patrouilles te verhogen op strategische locaties en tijdstippen vergroot het gevoel van veiligheid en wordt potentieel ongewenst gedrag ontmoedigd.

Er dient blijvend geïnvesteerd te worden in de verbetering van de straatverlichting op donkere en afgelegen plekken. Een goede verlichting draagt bij aan het verminderen van de criminaliteit en vergroot het algemene veiligheidsgevoel.

Het gebruik van moderne technologie, zoals bewakingscamera's en veiligheidsapps verhoogt de algehele veiligheid en maakt sneller reageren op noodsituaties mogelijk.

Welzijn: doet men voldoende om vereenzaming tegen te gaan?

De organisatie van activiteiten tijdens de seniorenweek brengt ouderen bijeen rond diverse onderwerpen en initiatieven. Er wordt voorzien in zowel ontspanning als informatie en er wordt getracht om zo veel mogelijk ouderen te interesseren.

Er wordt een sportdag voor de senioren georganiseerd, zodat ze met leeftijdsgenoten actief kunnen sporten.

Het organiseren van een buurtrestaurant was een eerste aanzet om de ouderen een gezonde maaltijd aan te bieden in een gezellig kader. De aanwezigheid van digihelpers is zeker een pluspunt dat door de senioren gewaardeerd wordt.

Het verdwijnen van de kleinhandelaars in de deelgemeenten draagt bij aan een gevoel van vereenzaming bij de senioren. Kleinhandelaars spelen vaak een belangrijke rol als ontmoetingsplekken en sociale hubs in kleine gemeenschappen. Wanneer deze verdwijnen, verliezen senioren niet alleen een handige plek om hun dagelijkse boodschappen te doen, maar ook een kans om contact te leggen met anderen en deel te nemen aan sociale activiteiten.

Het is belangrijk om oplossingen uit te werken om deze vereenzaming tegen te gaan, zoals het creëren van alternatieve ontmoetingsplekken, het stimuleren van sociale activiteiten voor senioren, en het ondersteunen van initiatieven die de lokale gemeenschap versterken.

Het faciliteren van ambulante handel door marktkramers aan te trekken kan het verdwijnen van de kleinhandel opvangen en zo de senioren terug uit hun kot krijgen. Steeds vaker wordt hun boodschappenlijstje door de kinderen afgewerkt in de supermarkt en verdwijnt het fysieke bezoek van de senioren aan de winkel.

Het bieden van vervoersmogelijkheden voor senioren naar nabijgelegen winkelcentra of markten kan helpen om hun toegang tot benodigdheden te vergemakkelijken. Dit kan worden gedaan door middel van gemeentelijke busdiensten, gedeelde vervoersregelingen of vrijwilligersdiensten.

Doordat steeds meer zaken online of via een app gebeuren, kunnen de -vooral oudere – senioren niet meer mee en verliezen ze alle binding met de maatschappij rondom hen. Hun leven bestaat steeds meer uit tv-kijken.

Het gemeentebestuur kan investeren in het creëren van alternatieve ontmoetingsplekken voor senioren, zoals buurthuizen, seniorencentra of sociale cafés waar zij elkaar kunnen ontmoeten, sociale activiteiten kunnen ondernemen en mogelijkheden hebben om samen te komen voor maaltijden.

Buurt in beweging : is voldoende sociaal contact?

Met de opening van het dorpspunt in Massenhoven is men er in geslaagd om mensen van alle leeftijden samen te brengen, zodat ouderen niet enkel nog contact hebben met andere ouderen maar ook op de hoogte blijven van wat er leeft bij andere leeftijdsgroepen.

Het is belangrijk de sociale mogelijkheden die reeds voorhanden zijn voldoende kenbaar te maken aan de senioren. Nog steeds zien vele senioren de sociale dienst van de gemeente als een dienst voor mensen met financiële problemen. De sociale dienst zou proactief contact kunnen nemen met senioren door info ontmoetingen te organiseren en de diensten voor te stellen.

In samenwerking met de seniorenverenigingen zouden maandelijks "open cafés" kunnen georganiseerd worden, waar ook niet-leden welkom zijn voor een gezellige namiddag. Op die manier kunnen nieuwkomers in de gemeente makkelijker in contact komen met de andere senioren.

Het gemeentebestuur kan intergenerationele projecten opzetten waarbij senioren samenwerken met jongere generaties, zoals gezamenlijke hobbygroepen of gezamenlijke projecten in scholen.

Het is belangrijk dat deze initiatieven worden afgestemd op de specifieke behoeften en voorkeuren van de lokale seniorengemeenschap.

Door het creëren van seniorenvriendelijke openbare ruime met banken kunnen senioren elkaar makkelijker ontmoeten en wordt de sociale interactie van de senioren bevorderd.

Digitalisering : kan je nog mee met de digitalisering?

Het succes van de reeds georganiseerde vormingen voor het gebruik van tablets en smartphones, toont aan dat er bij de senioren een grote drang is om mee te gaan met de tijd en de evolutie naar een digitale maatschappij.

Ook de uitbouw van een dorpspunt in Massenhoven draagt bij om de ouderen digitale vaardigheden bij te brengen. Maar we zijn er nog niet.

Het blijft ook volgende legislatuur nodig om te investeren in laagdrempelige trainingen die zijn afgestemd op de specifieke behoeften en het tempo van de senioren. De vormingen moeten de nadruk leggen op specifieke digitale tools die inspelen op de behoeften van senioren. Zoals vergrootte lettertypen en eenvoudige navigatie, digitale platforms en applicaties ontwikkeld voor senioren.

Een financiële ondersteuning aan senioren met een beperkt inkomen en onderhandelingen met telecombedrijven om senioren aantrekkelijke tarieven aan te bieden voor internetverbindingen kan ook voor deze groep, veelal oudere, senioren de aanschaf van digitale apparaten en toegang tot het internet mogelijk maken.

Door bewustwordingscampagnes te lanceren leer je de senioren de voordelen kennen van de digitale gezondheidsplatformen en -diensten die hen in staat stellen hun gezondheid beter te beheren.

Deel via de nieuwskanalen van de gemeente de positieve digitale ervaringsverhalen van senioren om anderen te inspireren en het idee te doorbreken dat digitale technologie moeilijk te begrijpen is.

Zo kan de politiek actief bijdragen aan het verminderen van de digitale achterstand bij senioren en zorgen dat zij volledig kunnen profiteren van de digitale mogelijkheden.

Conclusie?

De punten aangehaald in dit memorandum, tonen aan dat de verkozenen die tijdens de komende legislatuur het bestuur van onze gemeente zullen uitmaken voor een niet te onderschatten -maar naar onze mening haalbare- uitdaging staan.

Wij durven hopen dat ze de hun door de kiezer toevertrouwde opdracht met heel veel inzet en toewijding aan de Zandhovense bevolking zullen uitvoeren.

Ouderen vormen geen afzonderlijke groep in onze samenleving. In tegendeel, ze maken er ten volle deel van uit.

De in dit memorandum besproken onderwerpen zijn veelal niet enkel van toepassing op onze ouderen, maar in grote mate dienstbaar op de ganse bevolking van Zandhoven.

Graag zien wij, als Seniorenraad Zandhoven, de besproken onderwerpen terugkomen in de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen om daarna deel uit te maken van het beleidsplan voor de komende bestuursperiode.

Wij danken jullie hiervoor alvast van harte.

De Seniorenraad Zandhoven kan tijdens de volgende legislatuur steeds een ondersteunende en adviserende rol spelen door haar expertise.